

Redovisning av resultat inom ramen för regeringens utvecklingsprogram för jämförbarhetsintegrering i statliga myndigheter

Dnr: BO 2025-0115

Kontaktperson: Janna Kokko

janna.kokko@barnombudsmannen.se

Innehåll

Inledning	3
Barnombudsmannens roll i det nationella arbetet med jämställdhet.....	3
Barnombudsmannens inriktning och problemanalys	3
Prestationer och resultat	5
Prestationsnära effekter	8
Effekter för barn (antaganden) och koppling till jämställdhetspolitiska mål.....	10
Lärdomar	10
Om jämställdhet och barns och ungas livsvillkor	11
Barnombudsmannens inriktning framåt	11

Inledning

Regeringen har gett bland annat Barnombudsmannen i uppdrag att redovisa resultat inom ramen för utvecklingsprogrammet för jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter (JiM) under programperioden 2020–2025.¹ Myndigheterna ska redovisa resultat, och om möjligt, effekter i relation till de jämställdhetspolitiska mål som är relevanta för myndighetens kärnuppdrag. I uppdraget ingår även att redogöra för lärdomar och eventuella fortsatta jämställdhetsutmaningar som myndigheten har identifierat inom ramen för sitt JiM-arbete.

Barnombudsmannens roll i det nationella arbetet med jämställdhet

Barnombudsmannen företräder barns och ungas rättigheter och intressen utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Myndigheten är självständig och oberoende. Barnombudsmannens arbete utgår från regelbunden dialog med barn och unga för att få kunskap om deras situation och åsikter i aktuella frågor.

I uppdraget ingår att:

- föreslå förändringar i lagar och förordningar,
- bevaka hur barnkonventionen efterlevs i samhället,
- driva på genomförandet i kommuner, regioner och statliga myndigheter,
- bilda opinion och företräda barns och ungas intressen i den allmänna debatten, samt
- samla kunskap och sammanställa statistik om barns levnadsförhållanden.

En grundprincip i barnkonventionen är att alla barn har samma rättigheter utan diskriminering (artikel 2). Utifrån denna princip arbetar Barnombudsmannen aktivt för ökad jämställdhet. Myndighetens arbete ska bidra till att utjämna skillnader i barns livsvillkor samt till en mer jämställd fördelning av makt och resurser och mer likvärdiga möjligheter för flickor, pojkar och barn som definierar sig på andra sätt, i enlighet med de jämställdhetspolitiska målen.

Genom att kombinera rollen som kunskapsinhämtande myndighet med uppdragen att driva på genomförandet av barns rättigheter och bilda opinion fungerar Barnombudsmannen som en länk mellan barns egna erfarenheter och det nationella jämställdhetsarbetet. Flickor, pojkar och barn som definierar sig på andra sätt får sina erfarenheter dokumenterade och får vara delaktiga i att påverka policy och samhällsutveckling.

Barnombudsmannens inriktning och problemanalys

Regeringen har bedrivit utvecklingsprogrammet för jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter (JiM-programmet) sedan 2013. Barnombudsmannen fick i sitt regleringsbrev för 2016 ett återskärningskrav att redovisa en plan för hur myndigheten avser att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering så att verksamheten kan bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen.² Mellan åren 2017–2019 har Barnombudsmannen haft uppföljande återskärningskrav.³

Enligt det aktuella regeringsbeslutet fick "berörda JiM-myndigheter i uppdrag att redovisa sin inriktning för det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegrering"⁴ inför verksamhetsåret 2021, och den aktuella redovisningen ska utgå från denna inriktning. Barnombudsmannen fick inte

---

¹ Regeringsbeslut A2024/01457.

² Regleringsbrev S2015/08135/RS, (delvis).

³ Regleringsbrev S2016/07779/RS (delvis), S2017/07302/RS (delvis), S2018/06066/RS (delvis) samt A2019/01848/MRB.

⁴ Regeringsbeslut A2024/01457, s. 2.

något sådant uppdrag. Myndigheten har istället mellan 2020–2023 haft i uppdrag att redovisa resultat av de åtgärder som vidtagits för att jämställdhet ska bli en integrerad del av myndighetens kärnverksamhet.⁵ År 2024 hade myndigheten inget särskilt uppdrag kopplat till jämställdhetsintegrering.

Utgångspunkten för denna redovisning är därför det arbete som Barnombudsmannen genomförde i början av programperioden. År 2021 beslutade myndigheten om en ny jämställdhetspolicy som anger att jämställdhetsperspektivet ska genomsyra hela verksamheten och utgör en grund för styrning, planering och analys.

Barnombudsmannens arbetssätt enligt policyn är följande:

- Vi inkluderar jämställdhetsperspektiv vid handläggning, utredning och beslutsfattande.
- Våra språkliga beskrivningar förmedlar en inkluderande och icke-diskriminerande syn.
- Vi arbetar för att alla ska ha möjlighet att nå sin fulla potential och slippa begränsas av snäva förväntningar utifrån kön.
- Vi arbetar aktivt för att synliggöra och motverka skillnader i livsvillkor som beror på kön.
- Vi ger ett professionellt bemötande vilket innebär att ingen särbehandlas på grund av kön.
- Vi synliggör och kommunicerar det jämställdhetsarbete som utförs.

I samband med framtagandet av policyn identifierade Barnombudsmannen tre områden där myndigheten behövde förstärka sin förmåga för att kunna bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen⁶:

- **Styrning och samsyn:** Jämställdhet nämndes inte i alla styrdokument och instruktioner, och en gemensam förståelse av vad jämställdhetsperspektivet innebär för Barnombudsmannen saknades.
- **Kunskap och analysförmåga:** Skillnader mellan flickor, pojkar och barn som definierar sig på andra sätt synliggjordes inte konsekvent i barnsamtal och i analyser. Kunskapsnivån om jämställdhetsperspektivet bedömdes som ojämn inom myndigheten.
- **Kommunikation och synliggörande:** Jämställdhetsarbetet synliggjordes inte alltid, vilket riskerade att leda till att insatser och resultat blev osynliga både internt och externt.

Barnombudsmannens antagande var att om jämställdhetsperspektivet skulle användas mer konsekvent i styrning, planering och analys – och om medarbetarna fick ökad kunskap och trygghet i att tillämpa perspektivet – skulle skillnader i livsvillkoren för flickor, pojkar respektive barn som definierar sig på andra sätt i större utsträckning synliggöras i myndighetens rapporter och förslag till förbättringar. Dessa rapporter skulle sedan öka kunskapen hos beslutsfattare och yrkesverksamma. Den ökade kunskapen skulle i sin tur underlätta för

---

⁵ Regleringsbrev A2019/02323/MRB och A2019/02296/SV (delvis), A2020/02710 och A2020/02668, A2021/02402 och A2021/02368 (delvis) samt S2022/04810 (delvis).

⁶Barnombudsmannen, *Barnombudsmannens handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2021-2023* (BO 2026-0004) och Barnombudsmannen, *Arbetsplan för strategiska perspektiv 2023* (BO 2026-0003).

beslutsfattare att utforma och prioritera insatser som stärker barnets rättigheter och jämställdhet i samhället. I förlängningen antogs detta leda till ökad jämställdhet mellan flickor, pojkar och barn som definierar sig på andra sätt.

Prestationer och resultat

Styrning och samsyn

Jämställdhetsperspektivet var inte integrerat i alla styrdokument och instruktioner vid programmets början. Myndigheten saknade en gemensam förståelse för vad jämställdhetsperspektivet innebär.

Prestationer

För att möta dessa brister har Barnombudsmannen under programperioden:

- Antagit en ny jämställdhetspolicy (2021) som tydliggör att jämställdhetsperspektivet ska genomsyra hela verksamheten.
- Erbjudit utbildning i jämställdhetsintegrering till samtliga medarbetare.
- Genomfört gemensamma workshops där medarbetare tillsammans gått igenom Jämställdhetsmyndighetens webbutbildning om jämställdhetsintegrering.
- Inkluderat Jämställdhetsmyndighetens webbutbildning om jämställdhetsintegrering i introduktionspaketet för nyanställda.
- Utsett en samordnare för jämställdhetsintegrering som haft i uppdrag att samverka med Jämställdhetsmyndigheten och delta i relevanta nätverk.

Resultat

Barnombudsmannen kan konstatera följande resultat:

- Policyn har fått genomslag i styrningen: i sex av sju styrdokument som tagits fram 2021 eller senare nämns kön, jämställdhet eller jämställdhetsperspektiv som faktorer att beakta. Det handlar bland annat om dokument som rör barns delaktighet.
- En intern enkät hösten 2025 visar att 93 procent av medarbetarna har genomgått utbildning om jämställdhetsperspektivet (till exempel Jämställdhetsmyndighetens webbutbildning om jämställdhetsintegrering). 87 procent skattar sina kunskaper som mycket goda eller goda. 40 procent av medarbetarna uppger att de ofta använder jämställdhetsperspektivet i sitt dagliga arbete, medan 37 procent gör det ibland.⁷

Det saknas dock en systematiskt insamlad baslinje före 2021, vilket innebär att förändringar över tid inte kan följas upp eller redovisas.

Kunskap och analysförmåga

Barnombudsmannen har haft begränsad förmåga att i sina rapporter och andra arbeten konsekvent synliggöra skillnader (eller likheter) mellan flickor, pojkar och barn som definierar sig på andra sätt. Analyser av erfarenheter av exempelvis våld, omsorgsbrister eller utbildning har inte alltid genomförts utifrån ett tydligt köns- och genusperspektiv. Detta har inneburit att viktiga mönster i barns livsvillkor riskerat att förbli osynliga, vilket i sin tur försvårat myndighetens möjlighet att strategiskt bidra till de jämställdhetspolitiska målen.

---

⁷ Svarsfrekvens 88%. Tidpunkt 2025-12-11.

Prestationer

För att möta dessa brister har Barnombudsmannen under programperioden:

- Integrerat jämställdhetsperspektivet i sin mall för projektplan.
- Integrerat jämställdhetsperspektivet i myndighetens arbetssätt vad gäller insamlandet av barns erfarenheter genom att:
  - efterfråga röster från både flickor och pojkar samt barn som definierar sig på andra sätt.
  - ställa samma frågor om våldsutsatthet, skyddsbehov och trygghet till alla barn oavsett kön, för att kunna jämföra svar och synliggöra skillnader mellan könen.
  - utveckla ett könsmedvetet förhållningssätt i samtalen, där medarbetare reflekterar över hur normer och förväntningar påverkar barns utsatthet och uttryck.
- Använt ovan nämnda arbetssätt i
  - flera regeringsuppdrag 2023–2025 med fokus på barns uppväxtvillkor och våldsutsatthet, inklusive hedersrelaterat våld, sexuellt våld, exploatering, vanvård och försummelse och i arbetet med myndighetens årsrapporter för 2025 och 2026.⁸
  - två regeringsuppdrag 2020–2022 riktade mot att samla in erfarenheter av barn och unga med transexfarenheter och barn med intersexvariationer.⁹
- Integrerat jämställdhetsperspektivet i arbetet med att samla rättspraxis avseende barnkonventionen i en intern databas, genom att skapa möjlighet att söka efter avgöranden utifrån kategorierna jämställdhet och hbtqi.¹⁰
- Integrerat jämställdhetsperspektivet i arbetet med ett pågående regeringsuppdrag att samla kunskap och statistik om barns levnadsvillkor. Arbetet har särskilt fokus på att synliggöra skillnader mellan flickor, pojkar och barn som definierar sig på andra sätt, men är fortfarande under utveckling.¹¹
- Integrerat jämställdhetsperspektivet i myndighetens samverkan med Uppsala universitet kring utbildningsinsatser om mänskliga rättigheter. Jämställdhetsperspektivet planeras att vara en genomgående utgångspunkt för fortsatt arbete.¹²

Resultat

Barnombudsmannen konstaterar att de rapporter och analyser där ovannämnda arbetssätt har använts konsekvent synliggör skillnader mellan flickor, pojkar och barn som definierar sig på andra sätt och har gett ny kunskap om deras livsvillkor. Här redovisas exempel på sådan kunskap:

---

⁸ Regeringsbeslut A2025/00608 samt regleringsbrev för 2026 avseende anslag 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, samt regleringsbrev S2023/02468 och S2024/01208, S2024/02156 (delvis) och S2025/00979.

⁹ Regleringsbrev A2019/01276/MRB samt A2020/02710 och A2020/02668.

¹⁰ Regleringsbrev A2019/02323/MRB och A2019/02296/SV (delvis).

¹¹ Regleringsbrev S2025/00979.

¹² Regeringsbeslut Ku2017/00254 och Ku2017/00961 samt regleringsbrev S2024/02156 (delvis).

- Könsspecifika erfarenheter, både likheter och skillnader mellan könen, vad gäller till exempel utsatthet för våld och sexuellt våld och kontroll, samt pojkars utsatthet kopplad till lojalitetskrav och våldsnormalisering.¹³
- Skillnader i flickors och pojkars rekrytering till, och roller i, kriminella nätverk, liksom könsspecifika råd som barn ger till andra ungdomar.¹⁴
- Utifrån insamlade erfarenheter av sexuellt våld har Barnombudsmannen 2025 tagit fram ett särskilt anpassat samtalsstöd vad gäller sexuella övergrepp och sexuell exploatering. Det har lett till att fler barn, oavsett könstillhörighet, i det pågående årets insamling har delat med sig av sina erfarenheter av sådan utsatthet.
- Regeringsuppdragen rörande barn och unga med transexfarenheter och barn med intersexvariationer har resulterat i dokumenterade erfarenheter av skola, vård, stöd och socialt skyddsnät. Framtagna rapporter har synliggjort särskilda hinder och behov för dessa grupper. Delar av resultaten har även publicerats på Barnombudsmannens webbplats för barn.¹⁵

Övriga resultat är följande:

- Avgöranden i domstol med koppling till jämställdhet har identifierats och dokumenterats i rättspraxisdatabasen, även om antalet ännu är lågt.¹⁶
- Arbetet med statistik om barns levnadsvillkor är under utveckling och ska slutredovisas 2026. Preliminära teman som har redovisats är våld, hälsa, utbildning och levnadsstandard.¹⁷

Det saknas dock en systematiskt insamlad baslinje före 2021, vilket innebär att förändringar i arbetssätt eller resultat över tid inte kan följas upp eller redovisas.

Kommunikation och synliggörande

Barnombudsmannen konstaterade 2021 att myndigheten inte alltid synliggjorde eller kommunicerade det jämställdhetsarbete som utfördes. Detta innebar att insatser och resultat som var relevanta utifrån ett jämställdhetsperspektiv riskerade att bli osynliga både internt och externt.

Prestationer

För att möta dessa brister har Barnombudsmannen under programperioden:

---

¹³ Se Barnombudsmannens rapporter: "Det har alltid funnits våld, alltså när det har funnits problem" (2025), "Ni måste hinna före" – Barns och ungas berättelser om att vara frihetsberövad (2025), "För varje minut som går och ingen gör något för att hjälpa barn, så blir det bara värre" (2025); Forskningsöversikt: Flickor och unga kvinnor i kriminella gäng (2024), "För det är det enda man har" – Flickors röster om brott och brottsliga miljöer (2024).

¹⁴ Se Barnombudsmannens rapporter: "För varje minut som går och ingen gör något för att hjälpa barn, så blir det bara värre" (2025), Forskningsöversikt: Flickor och unga kvinnor i kriminella gäng (2024) och "För det är det enda man har" – Flickors röster om brott och brottsliga miljöer (2024).

¹⁵ Se Barnombudsmannens rapporter: Erfarenheter från unga transpersoner samt från barn och unga med intersexvariationer (2021) och För en mer trygg och inkluderande skola för unga transpersoner och icke-binära (2022). Samt webbstödet Transfunderingar? - Mina rättigheter.se.

¹⁶ Mellan åren 2021 och 2022 ökade antalet avgöranden som kunde hänföras till någon av dessa kategorier något, från två till fyra. Under 2023 tillkom inget nytt avgörande. Under 2024–2025 känner myndigheten till ett nytt avgörande. Barnombudsmannen ser det som viktigt att följa utvecklingen framöver, men utifrån det låga antalet avgöranden har myndigheten inte kunnat genomföra någon analys av rättsutvecklingen avseende dessa perspektiv.

¹⁷ Barnombudsmannen, Att sammanställa statistik om barns och ungas levnadsvillkor – en delredovisning av regeringsuppdraget (2025).

- integrerat jämställdhetsperspektivet i kommunikationsarbetet genom att fokusera på att synliggöra flickor, pojkar och barn som definierar sig på annat sätt i myndighetens rapporter.

Resultat

Prestationerna har gett följande resultat:

- Flickor, pojkar och barn som definierar sig på annat sätt synliggörs i text och bild i myndighetens rapporter.¹⁸

Det saknas dock en systematiskt insamlad baslinje före 2021, vilket innebär att förändringar i arbetssätt och resultat över tid inte kan följas upp eller redovisas.

Prestationsnära effekter

Eftersom de redovisade prestationerna och resultaten är delar av en sammanhängande kedja – från planering av uppdrag till kommunikation av uppdragets resultat – redovisar myndigheten en samlad bedömning av arbetets effekter. Myndigheten har dock inte systematiskt samlat in data som skulle kunna användas för att redovisa eller bedöma huruvida det har skett förändringar över tid. Det innebär att de bedömningar som redovisas nedan baseras på de prestationer myndigheten har genomfört, men inte på jämförelser mellan före och efter.

Barnombudsmannen bedömer att den interna styrningen har stärkts och att den fått följande effekter hos myndigheten:

- Den jämställdhetspolicy som antogs 2021 har fått genomslag och jämställdhetsperspektivet syns i nya styrdokument, vilket har skapat en tydligare ram för arbetet.
- Utbildningar och workshops har höjt kunskapsnivån hos medarbetarna; en enkät hösten 2025 visar att en stor majoritet genomgått utbildning och skattar sina kunskaper som goda.
- Medarbetare använder jämställdhetsperspektivet i sitt arbete, även om variationer kvarstår mellan olika delar av organisationen och mellan olika arbetsprocesser.

Barnombudsmannen bedömer att den interna förmågan att både analysera och synliggöra skillnader mellan flickor, pojkar och barn som definierar sig på andra sätt i rapporter har förstärkts och fått följande effekter:

- Det jämställdhetsintegrerade arbetssättet med att inhämta erfarenheter av barn har resulterat i systematiska beskrivningar av könsspecifika erfarenheter. Detta har bidragit till att kunskap om skillnader i livsvillkor mellan flickor och pojkar samt de barn som definierar sig på andra sätt har kunnat spridas via myndighetens webbplats och i vissa fall i tryckta exemplar.

Tabell 1: Antal nedladdade rapporter från Barnombudsmannens webbplats

Rapportnamn	Antal nedladdningar från webbplatsen barnombudsmannen.se

¹⁸ Se tabell 1 över antal nedladdade rapporter från myndighetens webbplats på i avsnittet nedan.

”För varje minut som går och ingen gör något för att hjälpa barn, så blir det bara värre” (2025)	386
”Det har alltid funnits våld, alltså när det har funnits problem” (2025)	1403
”Ni måste hinna före” – Barns och ungas berättelser om att vara frihetsberövad (2025)	1444 Rapporten har också tryckts i 700 exemplar som spridits vid konferensen Barnrättsdagarna, vid seminarier som myndigheten själv anordnat, och i möten med andra myndigheter, civilsamhällesaktörer samt kommuner och regioner.
”För det är det enda man har” – Flickors röster om brott och brottsliga miljöer (2024)	118
Flickor och unga kvinnor i kriminella gäng (2024)	686
För en mer trygg och inkluderande skola för unga transpersoner och icke-binära (2022)	166
Erfarenheter från unga transpersoner samt från barn och unga med intersexvariationer (2021)	66

- Barnombudsmannen sprider också kunskap via webinarier samt på möten med myndigheter. Barnombudsmannen har även föreläst vid ett stort antal konferenser, nätverk, personalgrupper och arbetsplatser. Här några exempel på möten och utbildningar som Barnombudsmannen har genomfört avseende uppdrag rörande våld och kriminalitet:
  - Enskilda möten med myndighetsrepresentanter (t.ex. Polismyndigheten, Kriminalvården och SiS).
  - SKR:s fokusdag om brottsförebyggande och våldsförebyggande arbete i maj 2025
  - Länsstyrelsen Västra Götaland i september 2025
  - Stockholms stads elevhälsa, fokus våld i september 2025
  - Länsstyrelsenätverket mäns våld mot kvinnor i september 2025
  - Praktikertjänst, sändning vårdcentral och tandvård i september 2025
  - Handens kommun, socialtjänst och familjebehandling i oktober 2025
  - Stockholms Barnahus i oktober 2025
  - Jämställdhetsmyndighetens GD-råd i oktober 2025

- Jämställdhetsmyndighetens nätverk för nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel (NMT) i oktober 2025
- Länsstyrelsen Västernorrland (Sundsvall), brottsofferkonferens i november 2025
- Jämställdhetsmyndighetens delmålsex-nätverk för samtliga myndigheter som har uppdrag utifrån den nationella strategin att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor i november 2025
- Riksdagens barnrättsnätverk 2025 (fokus hedersrelaterad våld och förtryck)
- Lunds kommuns hedersnätverk i december 2025.

Effekter för barn (antaganden) och koppling till jämställdhetspolitiska mål

Barnombudsmannens bedömning är att myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering har stärkt de interna arbetssätten och även kan antas ha effekter för barn. Dock saknas systematiskt insamlad data över tid som kan belägga dessa effekter.

Barnombudsmannen har under programperioden arbetat för att integrera jämställdhetsperspektivet i styrningen och i analys- och kommunikationsarbetet. När jämställdhetsperspektivet konsekvent har inkluderats i styrning och projektplaner har erfarenheter från flickor, pojkar och barn som definierar sig på andra sätt kunnat samlas in och dokumenteras. Erfarenheterna har synliggjorts i rapporter och spridits till myndighetens målgrupper, inklusive regeringen, myndigheter och civilsamhället samt barn själva. Detta kan antas ha bidragit till ökad kunskap hos målgrupperna när det gäller könsspecifika skillnader i livsvillkor och utsatthet för flickor, pojkar och barn som definierar sig på andra sätt. Den nya kunskap som framkommit i samtal med barn av olika kön under innevarande programperiod har särskilt bidragit till ny kunskap inom mål 1: makt och inflytande, mål 3: utbildning, mål 5: hälsa, samt mål 6 och 7: mäns våld mot kvinnor respektive hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra.

Genom ny policy, nya styrdokument, utbildning och systematiska metoder i insamlandet av barns erfarenheter har myndigheten byggt en struktur som har bidragit till att fler av de flickor, pojkar och barn som definierar sig på andra sätt som mött myndigheten har fått direkt makt och inflytande, och att deras röster och erfarenheter har tagits tillvara oavsett kön eller könsidentitet. På så sätt fungerar myndigheten som en förebild för andra aktörer: Myndighetens arbetssätt visar hur rätten till delaktighet, makt och inflytande kan stärkas i praktiken för flickor, pojkar och barn som definierar sig på andra sätt.

Lärdomar

Barnombudsmannens arbete med jämställdhetsintegrering under programperioden har lett till flera lärdomar. För att jämställdhetsintegrering ska ge effekt och bli hållbar krävs styrning och kunskapsförstärkning, men också uppföljning för vidareutveckling. Myndighetens arbete har visat att en policy och utbildningsinsatser kan skapa en gemensam grund att utgå. Avsaknaden av systematiskt arbete med effektkedjor har dock begränsat möjligheterna att på ett konsekvent sätt följa upp resultat avseende jämställdhetsintegreringen. För att stärka arbetet framåt krävs därför en mer systematisk planering och uppföljning.

Samordnarfunktionen har funnits under delar av programperioden, men utan ett tydligt uppdrag eller mandat. Detta har begränsat möjligheten att skapa en enhetlig styrning och samsyn kring jämställdhetsintegrering i hela myndigheten. Barnombudsmannen ser ett behov

av att bredda jämställdhetsintegreringen till fler processer, vilket skulle kunna åstadkommas genom att förstärka samordnarfunktionens uppdrag och mandat.

Arbetet hittills har lagt en god grund för ett fortsatt utvecklingsarbete som syftar till att skapa en heltäckande tillämpning av jämställdhetsperspektivet i hela myndigheten.

Om jämställdhet och barns och ungas livsvillkor

Arbetet för jämställdhet är en grundläggande förutsättning för att stärka rättigheter och livsvillkor för flickor, pojkar och barn som definierar sig på andra sätt, i enlighet med de jämställdhetspolitiska målen. Under senare år har viktiga framsteg gjorts, men utvecklingen är ojämn och vissa utmaningar består eller har fördjupats. För att jämställdheten ska fortsätta att utvecklas krävs ett långsiktigt och samlat arbete som utgår från de olika behov och förutsättningar som barn har.

Tillgängliga underlag visar att vissa grupper av pojkar riskerar att hamna efter. Det tar sig bland annat uttryck i bristande skolresultat, socialt utanförskap, involvering i kriminalitet samt svårigheter att förhålla sig till normer som främjar jämställdhet och icke-våld. Dessa utmaningar behöver uppmärksammas som en del av det samlade jämställdhetsarbetet.

Parallellt pågår en oroande utveckling där fler flickor rekryteras in i kriminella miljöer. Detta understryker vikten av att jämställdhetsarbetet omfattar alla flickor, pojkar och barn som definierar sig på annat sätt och tar hänsyn till hur kön, ålder och livsvillkor samverkar i utsatthet och risk för våld, exploatering och kriminalitet. I detta är även funktionshinderperspektivet centralt.

Mot bakgrund av detta är det särskilt angeläget att intensifiera arbetet i linje med de jämställdhetspolitiska delmålen 6 och 7 om att mäns våld mot kvinnor respektive hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra. Förebyggande insatser som riktar sig till både flickor, pojkar och barn som definierar sig på andra sätt, och som utmanar destruktiva normer, stärker skyddet mot våld och främjar jämställda relationer, är avgörande. För att uppnå de jämställdhetspolitiska målen krävs att samhället tidigt fångar upp barn och unga i riskzon och säkerställer att alla flickor, pojkar och barn som definierar sig på annat sätt ges förutsättningar att utvecklas, delta i samhällslivet och leva fria från våld och förtryck.

Barnombudsmannens inriktning framåt

Barnmanifestet¹⁹ är Barnombudsmannens vägledande strategidokument för åren 2025–2030 och syftar till att varje barns rättigheter enligt barnkonventionen ska förverkligas – med särskilt fokus på barn i utsatta eller sårbara situationer. Manifestet konkretiserar barnkonventionens principer och tydliggör att barns egna röster och verklighet ska respekteras och tillvaratas.

Manifestet pekar ut fem målområden där barnkonventionen och annan lagstiftning inte efterlevs och där barns verklighet avviker från lagstiftningens intentioner. Dessa områden är relevanta också utifrån jämställdhetsperspektivet. Målen är vägledande för Barnombudsmannens prioriteringar. Myndigheten avser att integrera jämställdhetsperspektivet i arbetet med dessa mål.

- **Mål 1: Alla barn ska skyddas från våld – fysiskt, psykiskt och sexuellt, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck.**

---

¹⁹ Barnombudsmannen, *Barnmanifestet. Ett Sverige för barnets bästa* (S 2025-0025).

Detta mål kopplar till jämställdhetspolitikens delmål 6: Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra och delmål 7: Hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra.

- **Mål 2: Barn ska ha bästa möjliga hälsa och utveckling**

Detta mål kopplar till jämställdhetspolitikens delmål 5: Jämställd hälsa.

- **Mål 3: De yngsta barnens utsatthet ska förhindras och förebyggas**

Detta mål kopplar till jämställdhetspolitikens delmål 3: Jämställd utbildning, 5: Jämställd hälsa, 6: Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra och 7: Hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra.

- **Mål 4: Barn ska göras delaktiga i alla beslut som rör dem**

Detta mål kopplar till jämställdhetspolitikens delmål 1: Jämn fördelning av makt och inflytande.

- **Mål 5: Barn i samhällets vård ska få adekvat stöd, skydd och vård**

Detta mål kopplar till jämställdhetspolitikens delmål 3: Jämställd utbildning, 5: Jämställd hälsa, 6: Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra och 7: Hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra.

Beslut i detta ärende har fattats av barnombudsman Juno Blom. Föredragande har varit utredaren Janna Kokko. I den slutliga handläggningen har även avdelningschefen Erik Henriksson deltagit.

Datum

16 januari 2026

Juno Blom, barnombudsman

Barnombudsmannen
Box 22106
104 22 Stockholm
Telefon: 08-692 29 50
info@barnombudsmannen.se
www.barnombudsmannen.se